[א] מחוסר קריבה [א]לאו כמחוסר מעשה דמי איתיביה [ב]שלשה עשר דברים נאמרו בנבלת עוף טהור וזה אחד מהן [ב] צריכה מחשבה [א]ואין צריכה הכשר [ב]ומטמא טומאת אוכלין בכביצה מאי לאו ר"מ היא לא רבנן היא [ג] והא קתני רישא צריכה מחשבה ואין צריכה הכשר [ג]ומאן שמעת ליה האי סברא ר"מ ומדרישא ר"מ סיפא נמי ר"מ מידי איריא הא כדאיתא והא כדאיתא והא מדקתני סיפא [ג]שחיטתה ומליקתה מטהרת טריפתה מטומאתה [ד] [ד]מאן שמעת ליה האי סברא ר"מ [ה] רישא וסיפא רבי מאיר ומציעתא רבנן אין רישא וסיפא רבי מאיר ומציעתא רבנן אמר ליה רב המנונא לרבי זירא [ה]לא תיתיב [ו]אכרעך עד דאמרת לי הא מילתא נבלת עוף טהור לר"מ מונין [ו] לה ראשון ושני או אין מונין ראשון ושני א"ל כל היכא דמטמא אדם במגע מונין בו ראשון ושני כל היכא דאין מטמא אדם במגע אין מונין בו ראשון ושני בעא מיניה רבי זירא מרבי אמי [ז] בר חייא ואמרי לה מר' אבין בר כהנא הא דתנן [ח] [ז][ד]חיבורי אוכלין ע"י משקין חיבור לטומאה קלה ואין חיבור לטומאה חמורה מונין בו [ט] ראשון ושני או [י] אין מונין בו ראשון ושני א"ל [ה]כל היכא דמטמא אדם מונין בו ראשון ושני אין [יא] מטמא אדם אין מונין בו ראשון ושני: יצאו אלו ואלו: מה"מ דת"ר[ח] להלן [יב] הוא אומר חוץ לג' מחנות כאן למחנה אחת לומר לך[ט] כיון שיצא חוץ למחנה אחת מטמא בגדים והיא גופה מנלן [יג] דת"ר [1]והוציא את כל הפר אל מחוץ למחנה [י]חוץ לג' מחנות אתה אומר חוץ לג' מחנות או אינו אלא [יד] מחנה אחת כשהוא אומר בפר העדה [2]מחוץ למחנה שאין [טו] צריך לומר שהרי כבר נאמר [2]כאשר [טז] שרף את הפר הראשון ליתן [יז] לו מחנה שניה כשהוא [יח] אומר מחוץ למחנה בדשן שאצ"ל [טו] שהרי כבר נאמר [1]על שפך הדשן ישרף ליתן [יז] לו מחנה שלישית ור"ש האי מחוץ למחנה מאי עביד ליה מיבעי ליה לכדתניא רבי אליעזר אומר נאמר כאן חוץ [יט] למחנה ונאמר להלן [3]חוץ למחנה מה [כ] להלן חוץ לג' מחנות אף כאן חוץ לג' מחנות ומה להלן למזרחה של ירושלים

הכי גרסינן **אמר ליה מחוסר קריבה לאו כמחוסר מעשה דמי: צריכה מחשבה.** להצטרף פחות מכזית ממנה להשלים פחות מכביצה אוכלין לקבל טומאת אוכלין במגע: **ואינה צריכה הכשר.** לטמא לא למים ולא למגע שרץ שמאליה מטמאה הואיל וסופה לטמא טומאה חמורה: **ומטמאה טומאת אוכלין בכביצה** [כא]. מדקתני צריכה מחשבה ואינה צריכה הכשר אלמא בדנקיט ליה בידיה עסקינן דאי מחתא אארעא אמאי אינה צריכה הכשר ואי דנקט לה בפומיה אמאי צריכה מחשבה אין לך מחשבה גדולה מזו וקתני כביצה אין כזית לא: [כב] ה"ג **שחיטתה ומליקתה מטהרת טריפתה מטומאתה: האי סברא ר' מאיר.** בפרק חטאת העוף (לעיל סט.): **נבלת עוף טהור לר' מאיר.** דמטמא טומאת אוכלין מאליה בכזית מונין בו ראשון ושני או לא: **כל היכא דלא מטמא אדם במגע אין מונין בו ראשון ושני.** דגמר [כג] משרץ דכתיב ביה מנין ראשון ושני דכתיב (ויקרא יא) כל אשר בתוכו יטמא דהוה ליה הכלי ראשון והאוכל שני ונבלת עוף טהור לא מטמא אדם במגע: **חיבורי אוכלין על ידי משקין.** חצי זית נבלה מכאן וחצי זית נבלה מכאן ומשקה טופח באמצע ונוגע בשניהם מחברן לטמא אוכלין ומשקין הנוגעים באחד מן החצאין האלו: **ואין חיבור לטומאה חמורה.** לטמא אדם וכלים וטעמא לא ידענא: ה"ג **להלן אתה נותן להם שלש מחנות וכאן מחנה אחת א"כ למה נאמר אל מחוץ למחנה לומר לך כיון שיצא חוץ למחנה אחת מטמאים בגדים.** והא מתניא בת"כ גבי פר יוה"כ דכתיב (ויקרא טז) ואת פר החטאת ואת שעיר החטאת אשר הובא וגו' וקמתמה תנא ואמר להלן בפר העדה וכהן משיח אתה נותן להם מקום שריפתן חוץ לשלש מחנות כדיליף לקמיה וכאן אתה אומר אל מחוץ למחנה ושרפו דמשמע ששורפן חוץ לעזרה מיד בהר הבית והלא אף אלו פנימיים ואייתי לכולהו כי הדדי בריבויא דחטאת החטאת בשילהי כל הזבחים [לעיל פג.] ואמר נמי בפ' בית שמאי (לעיל לט.) לפר זה פר יום הכיפורים: **אם כן למה נאמר אל מחוץ למחנה.** לענין טומאת בגדים דכתיבי בקרא [כד] דבתריה קאמר (ויקרא טז) אל מחוץ למחנה והשורף אותם יכבס בגדיו: **לומר לך כיון שיצאו חוץ לעזרה.** המתעסקין בהן מטמאין בגדים: **מחוץ למחנה בדשן.** בהוצאת דשן המזבח והוציא את הדשן אל מחוץ למחנה (שם ו): **שאין ת"ל.** אין מלמד כלום דהא ידענא דאל מחוץ למחנה מוציאין אותו דכתיב בפרים הנשרפים (שם ד) אל שפך הדשן וכתיב בהו אל [א] מחוץ: **ור' שמעון.** דאמר במתני' אין מטמאין בגדים עד שיצית האור ברובו האי מחוץ למחנה דכתיב בפר ושעיר של יום הכיפורים מאי עביד ליה: **נאמר כאן.** בפר יום הכיפורים: **ונאמר להלן.** בפרה אדומה (במדבר יט) והוציא אותה אל מחוץ [כה]: **מה כאן.** בפרים הנשרפים חוץ לג' מחנות אף שחיטת [כו] פרה אדומה חוץ לג' מחנות: **מה להלן.** בפרה אדומה במזרחו של ירושלים [י] דכתיב בה [במדבר יט] והזה אל נוכח פני אהל מועד אלמא עומד במזרח ופניו למערב [ל] כנגד פתחו של היכל שהוא בכותל מזרחי ופתחו [כז] למזרח אף

וירושלמי גרסינן בסוף פרק שני שעירי [ה"ו] רבי אליעזר שאל פרים הנשרפין ושעירים הנשרפים מהו שיטמאו בגדים [כח] בלא הכשר ובלא טומאה מפני שסופן לטמאות טומאה חמורה השיב רבי שמואל קפודקיא מעתה יטמאו אימורים אלא כשפרשו ואפילו תימא דלא פירשו כהדא אין מי חטאת מטמאין דבר לחזור ולטמאות [כט] ממנו: **ומטמא טומאת אוכלין בכביצה.** פירש בקונטרס מדקתני צריכה מחשבה ואין צריכה הכשר אלמא בדנקיט ליה בידיה עסקינן דאי מחתא אארעא אמאי אינה צריכה הכשר ואי דנקיט ליה בפומיה אמאי צריכה מחשבה אין לך מחשבה גדולה מזו וקתני כביצה אין כזית לא. וקשה כיון דיש בו כביצה אע"ג דמחית אארעא מטמא בלא הכשר משום דסופו לטמא טומאה חמורה ולא דמי למחוסר יציאה דפנים אין ראוי כלל לטמא ומשום הכי לא מבעיא ליה לרבנן בכביצה דנקיט בידיה ונראה לפרש דהיינו טעמא דמשמע ליה דמיירי בנקיט בידיה משום דאז איכא חידוש לאשמועינן דבעי כביצה [מ] ולא חשיב כנקיט בפומיה אבל במחית אארעא פשיטא דבעי כביצה (ופי' הקונטרס יש ליישב כמו שפירשתי לעיל בהגהה [ל] וכן עיקר): **ומדסיפא ר"מ רישא נמי ר"מ.** הוה מצי למימר וליטעמיך הא קתני מליעתא האוכל אבר מן החי ממנה סופג את הארבעים והיינו דלא כרבי מאיר דקסבר אינו נוהג אלא [לא] בטהורה בפרק גיד הנשה [חולין דף קב.] (כדפרישית לעיל): **חיבורי אוכלין ע"י משקין.** פי' בקונט' חצי זית נבלה מכאן וחצי זית נבלה מכאן ומשקה טופח באמצע ונוגע בשניהן מחברן לטמא אוכלין ומשקין הנוגעין באחד מן החצאין האלו ואין חיבור לטומאה חמורה לטמא אדם וכלים וטעמא לא ידענא וכענין זה פירש בהקומץ רבה (מנחות דף כד.) גבי צירוף כלי וחיבור מים מהו דפירש התם בקונטרס כלומר חצי עשרון שנטמא בצירוף כלי מהו שמטמא אחר בחיבור מים כגון אם יש שני חצאי עשרון בכלי ואין נוגעין וחצי עשרון יש חוץ לכלי השני [לב] וחיבור מים כגון ניצוק או ניגור מחבר את של חוץ לכלי ואת שבתוך הכלי ונגע טומאה לזה שבכלי שאין נוגע במים ונטמא חבירו משום צירוף כלי מהו שיטמא זה את של חוץ בחיבור מים ודבר תימה הוא לומר שמשקין מחברין אוכלין לקבל טומאה ולטמא אחרים דאפילו עור אין מצרפו כדאיתא בהעור והרוטב (חולין דף קיז:) ועוד שפירש שמחברין [לג] ע"י ניצוק והלא אפי' למים עצמן קי"ל [י] דאין ניצוק חיבור לטומאה וקצת היה נראה לפרש דמיירי בשנימוחו ע"י המים ונדבקו יחד ומיהו כעין פירוש הקונטרס יש משנה אחת במסכת טהרות (פ"ח מ"ח) עריבה שהיא קטפרס וניצוק [לד] מלמעלן ומשקה טופח מלמטן וג' חתיכות כביצה אינן מצטרפות וב' מצטרפות ור' יוסי אומר אף שתים אינן מצטרפות אלא א"כ רוצצות משקה ואם היה משקה עומד אפי' כעין החרדל מצטרף [לה] ובתוספתא [ס] תניא אתרוג שנפרך ותחבו בכוש או בקיסם אינו חיבור שאין חיבורי אדם חיבור עיסה שנילושה במי פירות טהורה שאין לך דבר שהוא מחבר את האוכלין אלא שבעה משקין [ע] ודבר תימה הוא אם אין לשת [לו] פירות מועלת לחבר את הקמח ושמא לשה לאו דוקא אלא אורחא דמילתא נקט [לז] [דבר שאדם] לש במי פירות פעמים שמי פירות מחברים שני חצאי זיתים של עיסה במשקים הבאים מזה לזה: **מה כאן חוץ לשלש מחנות.** דיום הכיפורים אף להלן בפרה אדומה כן. תימה הא בפר יוה"כ לא ידעי' שלש מחנות אלא מהיקשא דלפר זה פר יום הכיפורים בפרק ב"ש (לעיל דף לט.) כדפירש בקונט' ומספקינן אי דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בג"ש או לא ואפי' תימצי לומר דאתא מריבוי דחטאת [לח] דבסוף התערובת (לעיל פג.) ההוא נמי היקשא הוא ושמא ג"ש הוא ויש [לט] לפרש דפרה קדשי בדק הבית היא והשתא נמי אתי שפיר דיליף בג"ש מזרחה של ירושלים אע"ג דשריפת פרה ילפא מהוצאתה לקמן בפרק בתרא (דף קיג.):

הדרן עלך טבול יום

עין משפט נר מצוה

סז א מיי' פ"ג מהלכות אבות הטומאה הלכה (יז) [טז]:

סח ב מיי' שם הלכה יב [ג] אבל לא מליקתה:

סט ג מיי' פי"א מהלכות אבות הטומאה הלכה ו:

ע ד שם בהשגות:

עא ה מיי' פ"ה מהלכות פרה הלכה ה:

עב ו מיי' פרק ג שם הלכה (ג) [א]:

◆

מוסף רש"י

צריכה מחשבה. לטמא טומאת אוכלין אם נגע בה שרץ, שאם תגע היא אחרי כן באוכלין כשרין מטמאם וכל כמה דלא חשיב עליה לית ביה שום טומאת מגע, דנבלת עוף טהור אינה מטמאה אלא אם כן אוכלה ואז מטמאה אותן בגדים שהוא לבוש בשעת בליעה (בכורות י.). או: צריכה מחשבה לאכילה ושוב תטמא מאליה ותחזור ותטמא אוכלין במגע, דהא מאליה קודם מחשבה אין לה טומאה אלא בבית הבליעה (נדה נ:). וטעמא (דמחשבה) [דצריכה מחשבה] משום דסתמא לאו לאכילה קיימא, וכפרים קיימין שאין רגילין לאכול עופות, אבל בכרכים תנן בבכורות דאין צריכים מחשבה דסתמא לאכילת עכו"ם עומדת (חולין קכא:). **ואין צריכה הכשר.** כדיליף (לעיל) כל שסופו לטמא טומאה חמורה אין צריך הכשר (נדה נ:). הואיל ויש עליה טומאה חמורה לטמא אדם ובגדים אם היא אוכלה, דלא שייך הכשר אלא בטומאה קלה דאוכלין וכן מחשבה (בכורות שם). **להלן הוא אומר חוץ לג' מחנות.** גבי פר יוה"כ תניא לה בת"כ יוציא אל מחוץ למחנה ושרפו וגו', וקמתמה תנא ואמר הכי, להלן בפר העדה וכהן משיח אתה נותן להן לשריפתן חוץ לג' מחנות, עזרה והר הבית וירושלים, כדיליף לקמן, וכאן אתה אומר אל מחוץ למחנה ושרפו, דמשמע ששורפן חוץ למחנה שכינה מיד במחנה לויה והלא אף אלו פנימיים ואיתקישו להדדי לשריפה ולטומאת בגדים וכו' א"כ למה נאמר כאן מחנה אחת, לא נאמרה אלא על טומאת הבגדים הכתובה אחריה והשורף אותה יכבס בגדיו, ולומר לך כיון שיצאו חוץ למחנה אחת מטמאין בגדים ואף של פר כהן משיח מכאן למד, שהרי לא נכתבה בו טומאת בגדים ומריבויא דחטאת חטאת אתיא כדפרישית (יומא סח.). **שהרי כבר נאמר כאשר שרף את הפר הראשון.** של משיח, ובההוא כבר נאמר אל מחוץ למחנה ומה בא זה ללמדנו אלא ליתן להם מחנה שניה (סנהדרין מב:). **כשהוא אומר מחוץ למחנה בדשן.** בצו את אהרן בהוצאת הדשן של תפוח שעל המזבח החיצון, שאין מלמדנו כלום: **שהרי כבר נאמר.** בפר כהן המשיח: **על שפך הדשן ישרף,** וכתיב בדידהו חוץ למחנה, ממילא שמעינן דשפך הדשן חוץ למחנה הוא ולמה נאמר כאן, ליתן לכולם מחנה שלישית, דעל כרחך כולהו כחד דוכתא עביד להו (שם וכעי"ז יומא שם):

◆

ליקוטים

לא תיתיב אכרעך. פירש ר"ת ז"ל כי לשון קצר הוא, לא תיתוב אלא עמוד על כרעיך עד דמפרשת, וכרעיך רגליך כדאמרינן (יבמות קג ע"א) צריך למדחסיה לכרעיה. ויש לפרש עוד, לא תשב אפילו במקום שכרעיך עומדים. יש מפרשים כרעיך מלשון כרעי המטה, כלומר בכסאך. (ריטב"א מכות ג' ע"ב)

◆

שיטה מקובצת

רש"י ד"ה צריכה מחשבה. נ"ב עיין במס' נדה דף נ: ברש"י ובתוס': תוד"ה מה כאן וכו' תימה וכו'. נ"ב עיין בתוס' יומא דף סח. [ד"ה כאן].

מסורת הש"ס

א) [חולין קג:], ב) בכורות י. נדה נ: טהרות פ"א מ"א, ירוש' שקלים פ"ה ה"א, ג) [צ"ע רב], ד) [קושיא בזה תמצא בתו' חולין קב. סד"ה ורבי וע"ש וע"ע ב"ק עז. ד"ה פרה], ה) [קידושין לו: וש"נ], ו) [עי' תו' נזיר כד: ד"ה אמר כתבו פי' ע"ז], ז) (טהרות פ"ז), ח) יומא סח. עד סוה"ע סנהדרין מב:, ט) ת"כ אחרי פרש' ה ה"ה, י) שם ויקרא חובה פ"ה ה"ג, כ) מנחות כז:, ל) פרה פ"ג מ"ט, מ) עי' צ"ק, נ) [פ"ה דמכשירין מ"ט ופ"ח דטהרות מ"ח], ס) [דעוקצין ספ"א] ואהלות פ"ד ה"ג, ע) עיי' צ"ק שהאריך.

◆

תורה אור השלם

1. וְהוֹצִיא אֶת כָּל הַפָּר אֶל מִחוּץ לַמַּחֲנֶה אֶל מָקוֹם טָהוֹר אֶל שֶׁפֶךְ הַדֶּשֶׁן וְשָׂרַף אֹתוֹ עַל עֵצִים בָּאֵשׁ עַל שֶׁפֶךְ הַדֶּשֶׁן יִשָּׂרֵף: ויקרא ד, יב
2. וְהוֹצִיא אֶת הַפָּר אֶל מִחוּץ לַמַּחֲנֶה וְשָׂרַף אֹתוֹ כַּאֲשֶׁר שָׂרַף אֵת הַפָּר הָרִאשׁוֹן חַטַּאת הַקָּהָל הוּא: ויקרא ד, כא
3. וּנְתַתֶּם אֹתָהּ אֶל אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְהוֹצִיא אֹתָהּ אֶל מִחוּץ לַמַּחֲנֶה וְשָׁחַט אֹתָהּ לְפָנָיו: במדבר יט, ג

◆

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה שאין ת"ל וכו' מחוץ למחנה הס"ד:

◆

גליון הש"ס

גמ' ומאן שמעת ליה וכו' ר"מ. יש לעיין הא מסקינן לעיל דגם לרבנן ס"ל כתנא דבי ר"י ורק בשעיר המשתלח לא כיון דלא חזי בעלמא לקבל טומאה: רש"י ד"ה צריכה מחשבה להצטרף פחות מכזית. ק"ל אמאי לא כפשוטו דצריך מחשבה דעי"ז יש לו טומאת עצמו לטמא אוכלין ומשקין כיון דסופו לטמא טומאה חמורה. ובנדה באמת לא כתב רש"י כן:

◆

שינויי נוסחאות

א] אמר ליה מחוסר כו' כצ"ל (*ש"מ, הגרי"ב): ב] תיבות וזה אחד מהן ליתא בכתה"י ובמשנה דטהרות (דק"ס): ג] והא מדקתני כו' עד והא כדאיתא, ליתא בס"י וכן משמע ברש"י ז"ל והגירסא שבעמוד קשה לעמוד עליה (ש"מ, ח"נ, וקר"א, וכ"ה בכתה"י). ואמנם עי' רש"ש לעיל בע"א וכיד דוד שכתבו לשיטת הראב"ד אתי שפיר הגירסא שלפנינו. וע"ע תוס' ב"ק דף עז ע"א ובגלה"ש שם: ד] במשנה בטהרות נוסף דברי ר"מ. ועי' תוס' חולין קב ע"א שהקשו על לשון הגמ' כאן דקאמר מאן שמעת ליה האי סברא וכו' דלאמאי צריך לדקדק בענין זה, הא קתני בה בהדיא דברי ר"מ. וכן הקשה הר"ש בטהרות. ובפי' הרא"ש שם מכח קושיא זו כתב דלא גרס' דברי ר"מ אלא סתם משנה היא. וגי' כי"ל דברי ר"מ ומדסיפא ר"מ כו' כדלהלן באות שאח"ז. והשאר ליתא: ה] ר"מ ומדסיפא ר"מ רישא נמי ר"מ, מידי איריא סיפא ר"מ רישא רבנן א"ל רב המנונא כו' (ש"מ בשם ס"י, וכ"ה בכתה"י ובתוס' ב"ק עז ע"א): ו] מונין בו ראשון כצ"ל. וכן בסמוך (*ש"מ). [ובכי"ל בה]: ז] צ"ל אבין (*ש"מ): ח] צ"ל דתניא (*הגרי"ב): ט] צ"ל בהן. וכן בסמוך (*ש"מ): י] בכתה"י או לא, כל היכא וכו' [וליתא שם אין מונין בו ראשון ושני א"ל]. ולגירסא זו מיושב שיטת הרמב"ם פי"א מאה"ט ה"י שנשאר ספק (דק"ס). ועי' בה"ז: יא] כל היכא דלא מטמא אדם כו' כצ"ל (*ש"מ): יב] הש"מ תיקן נוסחת [illegible]

ת"ל מחוץ למחנה לומר לך כיון שיצאו כו': [illegible]